

Els dijous del

Cineclub

Revisions: Riure per no plorar | 7 de febrer de 2013 | Horari: 21.00 h

Duck Soup

(1933, Sopa de ganso), Leo McCarey

Sinopsi

La República Democràtica de Freedonia, governada pel molt liberal senyor Rufus T. Firefly, es veu amenaçada per la dictadura de Sylvania, antic país agressor. Dos espies de prestigi, Chicolini i Pinky, serveixen a Sylvania, cosa que no impedeix que acabin sent ministres de Firefly.

Fitxa artística

Groucho Marx, Harpo Marx, Chico Marx, Zeppo Marx, Margaret Dumont, Raquel Torres, Louis Calhern, Edmund Breese, Leonid Kinskey, Charles Middleton, Edgar Kennedy

Fitxa tècnica

Director	Leo McCarey
Guió	Bert Kalmar Harry Ruby Arthur Sheekman Nat Perrin
Producció	Herman J. Mankiewicz
Fotografia	Henry Sharp
Muntatge	Le Roy Stone
Durada	68 min

El director més prestigiós per als Marx

Leo McCarey és sens dubte dels realitzadors més reconeguts de les pel·lícules dels germans Marx. Nascut a Los Angeles al 1889, de mare francesa i pare irlandès, va exercir d'advocat fins que de manera casual va acabar al món del cinema d'ajudant de Tod Browning. Pujant graons a poc a poc va passar de fer curtmetratges, als seus inicis (*What Price Goofy*, 1925) a fer llargmetratges (*The Kid from Spain*, 1931) així com a creuar la barrera del cinema mut (*Slipping Wives*, 1927) al cinema sonor (*Indiscreet*, 1931). Amb l'estil força àgil que caracteritza els seus treballs, va ser el gran impulsor de la parella còmica Laurel i Hardy, coneguts a Espanya com *El Gordo y el Flaco*.

Entre els seus reconeixements destaquen tres premis Óscar, un com a guionista a *Going my Way* (1945) i dos com a director, també per *Going my Way* i *The Awful Truth* (1937), així com un Globus d'Or a la millor direcció una altra vegada per *Going my Way*.

Una pel·lícula dels germans Marx

Malgrat veure l'empremta de McCarey a la pel·lícula, no es pot recordar *Duck Soup* d'una altra manera que una de les millors obres dels hilarants germans Marx. Amb un director encara per arribar a l'èlit de Hollywood, l'actuació dels còmics novaiorquesos eclipsa tota mena de detall que caracteritzés el cinema de McCarey.

El *film* ens transporta a un imaginari estat centreeuropeu, Freedonia. A conseqüència de la precària situació econòmica que passa l'estat, els alts càrrecs es veuen obligats a cedir les decisions polítiques als capricis de les grans riqueses (això ens pot sonar d'algun lloc) en aquest cas representades en la Sra. Teasdale, interpretada per una habitual en l'univers dels Marx com és la Margaret Dumont. La Sra. Teasdale escull com a nou president a l'esbojarrat Rufus T. Firefly (Groucho Marx), el qual farà que les relacions amb el país veí, Sylvania, i en especial amb el seu ambaixador Trentino, es vegin

marcades per un caos que els portarà a la guerra. Trentino (Louis Calhern) compta amb l'ajut d'una ballarina, Vera Marcal (Raquel Torres) que recorda a la sensual Mata Hari, atès que fa d'espia per tal de satisfer el seu estimat, en Trentino. A més a més, en el bàndol de Sylvania, trobem també a dos germans més, Chicolini (Chico Marx) i Pinky (Harpo Marx) tots dos al servei de Trentino com a espies sense gaire èxit en la seva tasca.

Del mateix estil però diferent

Com a estrelles que eren ja durant aquella època, els germans Marx tenien el privilegi d'escollir l'equip tècnic que els acompanyaria en les seves obres, i en Leo McCarey no va ser una excepció.

Encara que pel jove realitzador suposés un repte no va estar mai gaire convençut de voler estar al capdavant i dirigir aquells quatre bojos. La filmació de les pel·lícules dels Marx, segons s'explica, acostumaven a ser un descontrol, i en McCarey no acabava de veure com de còmode podia estar havent de dirigir a estrelles de Hollywood completament inquietes.

Malgrat tot això, el que veiem a les pantalles reflecteix la bona praxis del director en el moment d'aplicar disciplina i saber imposar i retreu-

re aquells elements que creia necessaris afegir o obviar. D'aquesta manera, encara que no deixi de ser una pel·lícula amb la marca dels germans Marx on podem reconèixer aspectes diferenciadors de peces còmiques d'altres protagonistes, s'aprecien elements que no hi són en altres treballs dels Marx, o més aviat que sí hi són allà però a *Duck Soup* no els trobem. Estem parlant dels espais dins les produccions *marxianes* on els germans demostren les seves capacitats musicals, sense cap mena de contemplació per la trencadissa narrativa, i sobretot rítmica, que ocasionaven. A un argument ja de per si fràgil, un interval musical on no es va cap endavant ni cap enrere, produeix una pèrdua de tensió que tan costa agafar a base de nombrosos gags d'humor surrealista.

Un altre punt fort d'aquest treball, és la pràctica de l'*Slow-Burn* aplicat per McCarey anteriorment amb els inoblidables Laurel i Hardy. Amb aquesta tècnica tenim pel record les mítiques escenes del venedor de llimonada, amb un clàssic del cinema mut i de l'aplicació de l'*Slow-Burn* com era l'Edgar Kennedy, o la tan imitada escena del mirall i dels tres Grouchos. Una manera de fer, fins llavors, gens explotada en el cinema *marxià*, i que té l'explicació de la seva grandiositat als orígens en el cinema mut d'en McCarey.

Segurament, estem davant de l'obra que suposa el punt àlgid de les produccions dels germans Marx. Es tracta d'una maduració i un pas endavant evident que deixa enrere grans èxits com *Animal Crackers* (*El conflicto de los Marx*, 1930), *Monkey Business* (*Pistoleros de agua dulce*, 1931), i *Horse Feathers* (*Plumas de caballo*, 1932).

La crítica i el públic, però, no van rebre amb bons ulls aquest film. Aquesta situació els va suposar la sortida de la Paramount per signar amb la Metro Goldwyn Mayer. També cal destacar que és la darrera pel·lícula on apareixen junts els quatre germans (Groucho, Chico, Harpo i Zeppo), donat que Zeppo decideix no dedicar-se més a l'actuació, tot i que el seu paper en aquesta última és bastant testimonial i irrellevant tant en la trama argumental com en els gags que protagonitzen els seus germans.

Leo McCarey i els fabulosos germans Marx ens regalen una peça única que aconsegueix submergir-nos en un ambient absurd on es barregen les conseqüències de l'exercici del poder de les aristocràcies amb el llegat d'un tipus de cinema ja immortal i que no deixa mai de sorprendre'ns ni de fer-nos caure de la cadira.

Bruno Ortega